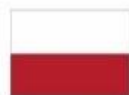

Polityka spójności 2021-2027 – fundusze UE. Przygotowanie samorządów.

prof. dr hab. Jacek Szlachta
Sulisław, 10 września 2020 r.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

ŚRODKI UE DLA POLSKI W LATACH 2021-2027

[mld EUR]

LP.	PROGRAM	CENY STAŁE	CENY BIEŻĄCE
I	Wieloletnie Ramy Finansowe	96,0	108,3
1	Polityka Spójności	66,8	75,4
2	WPR płatności bezpośrednie	19,2	21,6
3	WPR Rozwój Obszarów Wiejskich	8,5	9,6
4	Just Transition Fund	1,5	1,7
II	Europejski Instrument na rzecz Odbudowy Europy [Next Generation EU]	28,9 plus 34,2	31,3 plus 34,2
1	React EU	2,97	3,2
2	RRF granty	23,1	24,9
3	RRF pożyczki	Plus 34,2	Plus 34,2
4	WPR Rozwój Obszarów Wiejskich	0,9	0,98
5	Just Transition Fund	2,0	2,2
RAZEM		124,9 plus 34,2	139,6 plus 34,2

PROPOZYCJE KE NA PERSPEKTYWĘ 2021-2027 (MAJ 2018)

- ☐ **ograniczenie alokacji polityki spójności na rzecz Polski wskutek zastosowania niekorzystnego cappingu**
– minus 23%
[na Szczycie 17-21 lipca 2020 r. skorygowano na korzyść PL]
- ☐ **powrót do formuły n+2 w zakresie płatności**
[ograniczenie perspektywy finansowej do lat 2021-2029]
- ☐ **utrzymanie priorytetu interwencji dla obszarów typu NUTS 2** [PKB na mieszkańca < 75% UE 27]
- ☐ **poziom współfinansowania dla regionów najbiedniejszych - 30%** [podwyższenie]
- ☐ **utrzymanie poziomu corocznej rewaloryzacji alokacji o 2%, aby przejść z cen stałych na ceny bieżące**

PROPOZYCJA ALOKACJI NA LATA 2021-2027 (MAJ 2018)

ceny stałe z 2018 roku

[mln EUR]

1.	Polska	64,4	9.	Francja	16,0
2.	Włochy	38,6	10.	Niemcy	15,7
3.	Hiszpania	34,0	11.	Słowacja	11,8
4.	Rumunia	27,2	12.	Bułgaria	8,9
5.	Portugalia	21,2	13.	Chorwacja	8,8
6.	Gracja	19,2	14.	Litwa	5,6
7.	Węgry	17,9	15.	Łotwa	4,3
8.	Czechy	17,8	16.	Słowenia	3,1

POROZUMIENIE BUDŻETOWE 2014-2020 JAKO TŁO W CENACH STAŁYCH

największe koperty narodowe w cenach z 2011 r.

[mln EUR]

1.	Polska	72 823	5. Włochy	29 341
2.	Hiszpania	25 116	6. Rumunia	21 826
3.	Czechy	20 585	7. Włochy	20 498
4.	Portugalia	19 599	8. Niemcy	17 207

☐ **5 celów polityki spójności UE na lata 2021-2027**

- (1) Europa inteligentna
- (2) Bardziej zielona i niskowęglowa
- (3) Lepiej powiązana
- (4) Bardziej społeczna
- (5) Bliżej obywateli

☐ **55% alokacji EFRR - minimalne udziały wydatków na cele polityki (1) i (2)**

WNIOSEK:

jeśli chcemy współfinansować rozwój Polski i jej regionów ze środków EFSI to 55% środków EFRR powinno zostać przeznaczone na cel (1) i (2).

Równocześnie finansowanie w ramach RPO jest możliwe wyłącznie w ramach określonych tymi 5 celami interwencji strukturalnej UE.

Wymaga to uwzględnienia w strategiach rozwoju kraju i regionów.

ZASADY HORYZONTALNE OBOWIĄZUJĄCE W LATACH 2021-2027

- ☐ partnerstwo
- ☐ promowanie równouprawnienia kobiet i mężczyzn
- ☐ zrównoważony rozwój
- ☐ dostosowanie do zmian klimatu
- ☐ zachowanie zasad polityki przestrzennej
- ☐ zapobieganie dyskryminacji

NAJWAŻNIEJSZE KOREKTY POLITYKI UE 2021-2027 WYNIKAJĄCE Z NOWYCH WYZWAŃ

- ❑ nowy instrument - **Europejski Instrument Odbudowy** [wsparcie procesu wyprowadzania UE z zapaści gospodarczej spowodowanej COVID 19]
- ❑ **większa alokacja** niż w latach 2014-2020 [zmniejszenie alokacji na rzecz Polski ze środków polityki spójności UE, ale znaczące transfery w ramach nowych instrumentów]
- ❑ **centralizacja wdrażania** [przesunięcie środków z formuły zarządzania dzielonego na centralne]
- ❑ **zmiana proporcji alokacji na granty i pożyczki**

WIELKOŚĆ PKB NA MIESZKAŃCA WG PARYTETU SIŁY NABYWCZEJ W LATACH 2004-2017 NA TLE UE28=100

Efekt statystyczny brexitu dla Polski jest szacowany na 1-1,5 punkt procentowy

Region	UE28=100 2004	UE28=100 2015	UE28=100 2016	UE28=100 2017	Przyrost 2004-2017
Warszawski Stołeczny	106	148	150,6	152,8	47
Dolnośląski	51	76	76,5	77,0	26
Wielkopolski	54	75	75,3	76,0	22
Śląski	56	71	71,5	72,2	16
Pomorski	49	66	66,9	67,3	18
Łódzki	46	64	64,4	64,8	19
Małopolski	44	62	62,5	63,6	20
Mazowiecki Regionalny	40	60	58,9	59,5	20
Zachodniopomorski	45	58	57,8	58,1	13
Lubuski	45	57	57,9	57,6	13

WIELKOŚĆ PKB NA MIESZKAŃCA WG PARYTETU SIŁY NABYWCZEJ W LATACH 2004-2017 NA TLE UE28=100

Region	UE28=100 2004	UE28=100 2015	UE28=100 2016	UE28=100 2017	Przyrost 2004-2017
Kujawsko-Pomorski	44	56	56,3	56,4	12
Opolski	43	55	54,9	55,3	12
Świętokrzyski	40	50	49,3	49,8	10
Warmińsko-Mazurski	38	49	49,2	48,9	11
Podlaski	37	49	48,9	49,9	13
Podkarpacki	36	49	48,6	48,6	13
Lubelski	35	47	47,5	48,1	13
Polska	51	69	69,0	69,7	19

PROGRAMOWANIE PERSPEKTYWY 2021-2027

Załącznik D

[Europejski Semestr 2019]

Wytyczne inwestycyjne dla Polski
w zakresie finansowania Polityki
spójności na lata 2021-2027 –
priorytetowe kierunki inwestowania

Umowa Partnerstwa

Podstawowe odniesienie
interwencji strukturalnej UE

- ❑ lipiec 2019 r. – założenia do UP
- ❑ 7 sierpnia 2020 r. – projekt UP przekazany do prekonsultacji

UMOWA PARTNERSTWA 2021-2027 (1)

- projekt z sierpnia 2020 r.

- ☐ propozycja interwencji rozpisana na 5 Celów Polityki
- ☐ każdy cel rozpisany na obszary interwencji
- ☐ dla każdego obszaru uwzględniono podejście terytorialne
- ☐ uzupełniono opis o cel szósty „Umożliwienie regionom i obywatelom łagodzenie społecznych, gospodarczych i środowiskowych skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej”

UMOWA PARTNERSTWA 2021-2027 (2)

- projekt z sierpnia 2020 r.

- ☐ efektywność i skuteczność polityki spójności w Polsce
- ☐ komplementarność funduszy i programów
- ☐ zdolności administracyjne i pomoc techniczna
- ☐ na razie puste matrycowe tabele dotyczące informacji finansowych

ISTOTNE WYZWANIA I USTALENIA DLA POLSKI

- ❑ w lipcu 2020 r. Ministerstwo Finansów określiło relacje wymienne PLN/EUR, jakie mają być stosowane we wszystkich dokumentach na 4,45 [oznacza to zwiększenie alokacji EFSI w PLN o blisko 10% i odpowiednio wyższe wymagania odnośnie współfinansowania]
- ❑ odczytujemy, że intencją MFiPR jest utrzymanie udziału alokacji zarządzanej w ramach RPO tak jak dla okresu 2014-2020 jako 40% alokacji na rzecz Polski na rzecz polityki spójności
- ❑ w dalszym ciągu czekamy na algorytm podziału zdecentralizowanej części alokacji polityki spójności pomiędzy województwa
- ❑ uwagi wymaga sytuacja dualnej struktury Mazowsza, które zostało podzielone na dwa obszary typu NUTS 2 od 1 stycznia 2018 r.
- ❑ uwagi wymaga sytuacja Wielkopolski i Dolnego Śląska, które osiągnęły PKB na mieszkańca według parytetu siły nabywczej powyżej 75% UE 28 i UE 27

TERYTORYIALNE ASPEKTY EUROPEJSKIEJ POLITYKI SPÓJNOŚCI W POLSCE W LATACH 2021-2027

- ❑ Wyróżnienie jako istotnych elementów wdrażania **instrumentów terytorialnych**:
 - Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych
 - Innych Instrumentów Terytorialnych
 - Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność
- ❑ Kontynuowanie konceptu **inteligentnych specjalizacji, krajowych i regionalnych**
- ❑ Uwzględnienie jako elementu polityki spójności konceptu **Miejskich Obszarów Funkcjonalnych**
- ❑ Kontynuacja programów **INTERREG** wzdłuż granic lądowych i morskich wzdłuż wewnętrznych i zewnętrznych granic UE

WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE JAKO BENEFICJENT POLITYKI SPÓJNOŚCI UE W LATACH 2021-2027 (1)

Założenia

alokacja na rzecz
Polski po przekazaniu
transferów mniejsza
o ok. 20%

udział RPO na
poziomie 40%
(analogicznie jak
w 2014-2020)

udział woj. opolskiego
na poziomie 3%
(analogicznie jak
w 2014-2020)

dla województwa
opolskiego
na lata 2021-2027

760 mln EUR [3,382 mld PLN] (ceny stałe)

860 mln EUR [3,807 mld PLN] (ceny bieżące)

Większa niż w latach 2014-2020 część alokacji w ramach instrumentów zwrotnych

WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE JAKO BENEFICJENT POLITYKI SPÓJNOŚCI UE W LATACH 2021-2027 (2)

- ❑ Regionalne Programy – kluczowy instrument Polityki Spójności
[znacznie większe alokacje, niż w latach 2014-2020, będą dostępne dla beneficjentów poza polityką spójności]
- ❑ podwyższenie poziomu współfinansowania do 30% oznacza wyzwanie dla wszystkich potencjalnych beneficjentów z sektora przedsiębiorstw i samorządów
- ❑ formuła n+2 zamiast n+3 będzie wymagała uruchomienia jeszcze w roku 2021 najważniejszych projektów
- ❑ rosnące znaczenie ma określenie najważniejszych linii demarkacyjnych, w tym pomiędzy programami krajowymi a regionalnymi, a także pomiędzy polityką spójności a europejskim instrumentem odbudowy
- ❑ rosnące znaczenie wymiaru terytorialnego sprzyja wykorzystaniu doświadczeń Opolszczyzny w zakresie adresowania wyzwań i działań w układzie subregionów

WNIOSKI DLA OPOLSZCZYZNY:

- ❑ Niezbędne jest rozwijanie potencjału absorpcyjnego podmiotów gospodarczych, samorządów i innych podmiotów w sferach, które będą przedmiotem bardziej obfitego finansowania w latach 2021-2027
[przykładem jest gospodarka cyrkularna i powiązane z nią spowalnianie zmian klimatycznych, a także digitalizacja]
- ❑ Pod wpływem epidemii COVID 19 dopuszczono finansowanie kultury i turystyki, co wymaga uwzględnienia

POJAWIENIE SIĘ NOWYCH KIERUNKÓW INTERWENCJI - WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE JAKO BENEFICJENT (4)

- ☐ Przesunięcia w strukturze wydatków UE oznaczają, że po roku 2020 jeszcze aktywniej niż dotychczas **należy poszukiwać środków na finansowanie projektów w programach zarządzanych z Brukseli** [przykładem są: Horyzont, Instrument Łączący Europę, nowy fundusz EU4Health]
- ☐ Problemem jest propozycja znaczącego **ograniczenie wielkości Funduszu Spójności**
- ☐ Niezbędne jest aktywniejsze poszukiwanie środków w ramach programów krajowych
- ☐ Niezbędna jest aktywność umożliwiająca pilne przygotowanie projektów, które będą realizowane na Opolszczyźnie od roku 2021

Dziękuję za uwagę!
jszlach@sgh.waw.pl

Użyteczne adresy www:

- Mfipr.gov.pl
- parp.gov.pl
- Inforegio – EU Regional Policy
- Ec.europa.eu

Wojewódzkie przykłady:

- www.opolskie.pl
- wrotapodlasia.pl
- urząd.pomorskie.pl